

UN NEGOCI COM UNA CASA

Vaig aixecar els ulls mirant la fulla del calendari de paret.

—Coil! Som al vint-i-un...

Era el 21 de Decembre, el jorn que l'Ike, venia a veure'ns. Ja no era el vencedor de la segona guerra mundial, ni el President dels Estats Units ni tant sols Mister Eisenhower, sino Ike, com si diguessim en Pep de càl Tano. Havía d'arribar a les cinc de la tarda. Com que eren les dues jo tenia temps d'anar a donar un tomb pel Retiro. No vaig entrar al parc. A la mateixa entrada vaig topar amb un home alt, fort, roig de cara, que duia una cartera sota el braç.

—*Beg Pardon*— em digué amb accent yanki.

Me'l vaig mirar fixament i el reconeguí tot seguit. Era un altre ganxó que feia anys que jo no veia, en Xico Broc, un noi del carrer de Sant Joan que es donava importància perquè a casa seva, a cala Xiqueta, tots els diumenges hi parava la tartana del senyor Vicens de Solius, tant popular al poble.

En Xico, allà per l'any onze o dotze se'n va anar de Sant Feliu ficant-se de polissó en un vapor que vingué a carregar taps i suro per a Boston.

Quan ens vàrem trobar deu anys després a París era súbdit americà i periodista destacat a França com a corresponsal d'un diari de Des Moines.

Després d'una forta abraçada li vaig preguntar:

—Què hi vens a fer a Espanya?

—Segueixo a Eisenhower en el seu periple. He arribat de París aquest matí amb mes de dos-cents repòrters estrangers. El President arribarà a les quatre. Mira, noi, puja al meu cotxe i passaràs per un altre corresponsal.

En el seu cotxe vàrem seguir la carretera que més tard hauria de fer l'Ike. Els carrers estaven atapeïts de gent, com o no havia vist mai. Passàrem primer que l'Ike per dessota d'arcs d'esquelet metàl·lic recoberts de branques de ginebra sembrat de clavells. A la Castellana n'hi havia un amb un retrat pintat de l'Ike que tenia ben bé tres metres d'alt per un i mig d'ample. La semblança no era massa, massa feliç, però en Xico, que és molt humorista, em digué:

—Tant li fa. Té una retirada amb un germà petit d'Eisenhower que va morir de poliometilitis a l'edat de deu

anys. Quan el President passarà per dessota, creurà que li recorden el càrrec de la família i agrairà més l'atenció.

Jo havia llegit en els diaris la rebuda entusiasta que li feren en els demés països i dubtava que fóra més grandiosa que la que se li preparava aquí. No cal dir-vos de com estaven els carreis. A les set del vespre l'Ike, que s'havia tret el barret i obert els braços dotze mil tres-centes quaranta set vegades, arribà al seu allotjament suat, desconjuntat, retut, però somrient.

En Xico em digué més tard:

—Estigues en el Pardo a les set del matí, El President sortirà cap al Marroc.

A les set amb un fred que pelava, en Xico i jo erem al palau, en un saló molt gran. A un costat hi havia una noieta de sis o set anys, amb els ulls plens de son, acompanyada dels seus pares.

—Aquesta nena, o millor dit, els pares d'aquesta nena— em digué en Xico— estan esperant el President. Els pares li escrivien que la petita tenia moltes ganes de veure el President, i el bon Ike ha dit que bé, i que vingues. I ací els tens. De segur que per arribar de Madrid a les set han tingut que despertar i vestir a l'angelet a les dues de matinada, quant la pobreta estaria somniant en les coses que li durien els tres reis, i sense saber qui era l'Ike.

L'entrà l'Ike... Li presentaren els pares, dient-li qui era aqueixa família, i el bon Ike preguntà a la nena per boca de l'interpret:

—T'agraden les nines?

—Sí,— feu la menuda.

—Què ha dit?— preguntà l'Ike a l'interpret.

—Ha dit que: Yes.

La noia li donà una caixeta amb una nina que li passà l'embaixador americà. La noieta que— segons un corresponsal espanyol a Washington— es cegueta, li feu un petó i l'Ike va somriure i seguí el seu camí.

Els pares quedaren bocabadats, decepcionats... Per qué? En Xico n'ho va explicar. Segons es diu, els pares creien que l'Ike es comportaria com el President de la nació més rica del món. Potser es crien que l'Ike se emportaria la noieta a Washington,

on aprendria a parlar anglés amb accent nasal, i dintre de quinze o setze anys la retornarien als pares, maridada amb un multimilionari yanki.

I és que aquesta escena sembla ser la repetició d'una altra representada temps enrera a una altra personalitat alemanya per un altre matrimoni, que li escrigué que tenien un nen de nou anys que era germanòfil cent per cent i que es dalia per saludar-lo venia a Espanya, i la resposta fou demanar al nen, i ara aquest és a Bonn, en un col·legi aprenent a dir «Ja» amb accent teutònic.

En Xico, que repeteixo és un gran humorista em digué que sap d'un altre matrimoni amb una criatura de dos anys, la qual ha escrit una carta en versos endecasíl·labs al Sha de Persia dient-li que li agradaria veure a la nova emperatriu, creient que si la parella imperial ve a Espanya s'endurà la nena a Persia i la tornaràn feta una persiana i amb un cabàs ple de joiells.

I és el que en Xico diu:

—Fan bé, Això de fer escriure als menuts als grans personatges és un negoci com un altre. És cert que en els deu països que el president ha visitat no s'ha presentat cap cas com aquest. Havíem de ser nosaltres els que donéssim una nota estrident, carent de grandesa, pròpia de pidolaires. Fes una cosa, Fortim... Conta-ho a la gent de Sant Feliu Al poble i a S'Agaró tots els anys hi va un sens fi de personatges dels grossos de tot el món. Que els escriguin que el seu vailet de tres anys somnia amb ells i s'fin ha perdut les ganes de menjar l'escudella del defici que li ha entrat per veure'ls i sens dubte, el personatge, elegit a volta de correu li concedirà al nen una pensió vitalícia i als pares els hi comprarà aquell xalet suís que hi ha a sobre Sant Pol. Això es un negoci com una casa, Fortim... Potser algun dels grossos no piuli o només li comprí al nen un xiulet, però i si resulta que agafa al nen i el fa general o almirall? Què es perd en provar-ho. Jo també penso com en Xico que això pot ser un negoci com una casa i àdhuc l'iniciaria jo mateix abans que ningú em guanyés per ma però no tinc fills ni nets, que si no...

Si visqués aquell gran poeta empondanès, que es deia Eduard Marquina, ara no escriuria pas «Espanya y yo somos así, señora...»

FORTIM